KURUCUSU VE BAŞ MUHARRİRİ ESAT ADİL MÜSTECABİ

GERÇEK

DÂVÂMIZ : DEMOKRASİ
İDEALİMİZ : SOSYALİZM
REHBERİMİZ : MİLLİ REALİTE

Yıl: 1 — Sayı: 6 ★ Fiyatı 10 Kuruş ✱ HAFTALIK, SOSYALİST, SİYASÎ GAZETE ✱ 29 - Mart - 1950 Çarşamba

Vatandaş Nereye?..

Atatürkçü hamleler durdurulmamalı, insan haklarının gelişmesi firenlenmemeli, yeni bir istihsal nizamı içinde bugünkü millî yoksulluk tepelenmeli, yeni bir kültür seferberliği ile bugünkü cehalet yokedilmelidir.

Seçim kampanyası, Cumhuriyet Halk Partisi Başkanı İsmet İnönü'nün Polatlı nutku ile açılmış bulunuyor.

Bu kampanyanın gayesi nedir? Türkiye Büyük Millet Meclisinin dokuzuncu faaliyet devresini usulen yürütecek vatandaşları vazifelendirmekten mi ibarettir. Yoksa, Türk milletinin siyasî, iktisadî ve hukukî hayatında yepyeni bir devrin açılmasını temine çalışmak mıdır?

Elbette, seçim kampanyasının gayesi, ikinci maksada ulaşmaktan ibarettir Türk milleti muztariptir. Fakirdir. Kültür bakımından yoksuldur. Susuzluğu hürriyetsizlikten, açlığı cehaletten, ve bütün eksikliği teknik mahrumiyetendir.

Yüz milyonlarca dönüm toprak, karasapanın kölesi; milyonlarca ırgat, her türlü insan şuurunun yksuludur. Garbin en cahili, Şarkın en fakiri biziz. Şehir ve kasabalarımız gösterişli bir kılıftır. Bu kılıfın içinde işsizlik, ümitsizlik, türlü hastalık, hak ve hürriyet hasretliğinden başka daha bin türlü içtimaî müsibetler gizlidir.

Soruyorum, partilerinizin muhafazakâr prensiplerile neleri muhafaza etmek istiyorsunuz? Karasapanı mı, kerpiç mimarisini mi, kabuklu arpa ekmeğini mi, mızraklı ilmi hâl kitaplarını mı, ırgatlığı mı, softalığı mı, yoksulluğu mu, cehaleti mi tezek ve çıra konforunu mu, yoksa Ortaçağ köleliğini talim eden siyasî ve dinî öğütleri mi?

Soruyorum; partilerinizin liberal prensiplerile nelerin serbestliğini istiyorsunuz? Vurgunculuğun mu, ücret köleliğinin ve hudutsuz kazanç saltanatının mı, aşırı mülkiyet ve ebedî mülkiyetsizliğin mi?

Demokrasi şarkılarile, bu milletin ümitlerini beşiğinden uyandırıp ayağa kaldırdınız. Şarkılarınızı kesip biraz da, bu ümitlerin çığlıklarını dinleyin! Bu milletin iki eli herbirinizin iki yakasına yapışmış, hepinizden hak, hürriyet, refahı sağlık ve adalet istiyor.

Sizin vaadleriniz, onun feryadını orttırmaktan başka bir işe yaramıyor.. Tencerenizde kaynattığınız taş ile onun karnını nasıl doyurabileceksiniz? Durmadan ve durmadan devam eden bu aldanış ve aldatış sayesinde elde edilen iktidarın tadı ile zehir arasındaki farkı kavrayamıyoruz.

Bu millete; kültür lâzım, konfor lâzım, teknik lâzım, sağlık ve adalet lâzım, hakkını kullanmaya hürriyet lâzım, herkes için hususî mülkiyet, herkes için iş ve refah lâzım.

Bütün bunları yaratmaya, başarmaya elverişli yeni bir ahlâk nizamı, yeni bir istihsal sistemi ve yepyeni bir hukuk zihniyeti lâzım.

Öylesine ki; millî gelir en az beş misli artsın, cehalet en az on misli eksilsin. Herkese iş veren bir nizam, tenbelliği vatan hainliği asyan bir ahlâk kurulsun.

Bütün partiler erkânına ve bütün partiler mensuplarına sormak hakkımızdır: Nereye, hangi sisteme? Tecrübe edile edile posası çıkmış eski usullere mi? Yarım yamalak bir sanayi, endüstrisiz bir zıraat; yüzde sekseni cahil bir kalabalık, yüzde doksanı hasta bir çocuk yığını,. İşte, büyük lâflarınızın eseri, büyük gayretlerinizin mirası! Bütün bu bedbahtlıkları bir saadet haline getirecek metodunuz nedir? Cumhuriyet Halk Partisine soruyorum: Bir finans kapital olmaktan yirmi beş yıldır yakasını kurtaramıyan devletçiliğiniz mi? Demokrat Partiye soruyorum: Bir türlü tarif edemediğiniz liberalliğinizi mi? Millet Partisine soruyorum; dinci ve görenekci muhafazakârlığınız ve o sevimli medenî cesaretiniz mi?

Bütün iyi niyetlerinize rağmen efendiler, aldanıyorsunuz ve aldatıyorsunuz! Türk milletinin bu gün içinde bulunduğu iktisadî, ve içtimaî sefil şartlar, lâçka olmuş usullerle değiştirilemez. En muhafazakâr memleketlerin bile tamir etmekten vaz geçtikleri yolları asfaltlaştırmaya kalkarsak gayretlerimizi boşuna harcamış oluruz. Bütün Avrupanın dört nala sosyalizme koştuğu bri zamanda, Ortaçağ istihsal ve tefekkür sisteminin zırhlarını parlatmaya çalışırsanız, bu millete acımadığınızı ve onu hiç bir zaman sevmemiş olduğunuzu açıklamaya mecbur kalacağız.

Bütün burjuva partilerinin sol kanatlarını teşkil eden ileri anlayışlı yurddaşların bizden ayrı düşünmediklerine inanıyoruz.

Tarafsız gençliğin, tarafsız münevverlerin ve tarafsız halk yığınlarının da tek ümidi ve tek arzusu partilerin demokrasi prensiplerine ihanet etmemeleri noktasında toplanmaktadır.

Atatürkçü hamleler durdurulmamalı, insan haklarının gelişmesi firenlenmemeli, yeni bir istihsal nizamı içinde bu günkü millî yoksulluk tepelenmeli, yeni bir kültür seferberliği ile bu günkü cehalet yok edilmelidir.

İşte bizim de seçim kampanyasına katırlırken ortaya attığımız millî şiarlarımız bunlardır.

Bir kelime ile: Herkese hürriyet ve herkese mülkiyet!

Esat Âdil MÜSTECABİ

SÖZ HÜRRİYETİ

Söz hürriyetinin de kalem hürriyeti gibi elbette bir çok mücahitleri yetişecek ve bu mücadelede elbette bir çok zayiat verilecektir.

Biz Sadık Aldoğan'ı, söz hürriyetinin namuslu mücahitlerinden sayıyoruz. Eğer, teşrii mâsuniyetten mahrumiyet onun medenî cesaretini arttırmazsa aldanmış olduğumuzu da açıklamak zorunda kalacağız.

AF TASARISI

8 inci Büyük Millet Meclisi bir tarih olmadan önce tarihe geçecek bir hâdisenin unutulmaz kahramanı oldu. Aç, susuz muztarip ve zincire bağlı bir adamın önüne mükellef bir sofra kurdu. Ve sonra.. Sonrası malûm!

İŞÇİNİN ÂMENTÜSÜ

Müslümanlıkta Allah nasıl "Tek" ise, işçinin de dâvası "Tek" dir. O da "Birleşmek" den ibarettir. İşçi sınıfının menfaatleri bölünmez bir bütündür. Onu bölmeye, parçalamaya çalışanlar onun esasen zayıf olan kuvvetlerini dağıtmaya, şuurunu karartmaya çalışanlar, sosyalizmin "Hainleri" dirler.

Bir daha tekrarlıyoruz: Türkiyenin bütün işçileri: Birelşin!

AMERİKAN HARP GAYRETLERİ

Fransız Komünist Partisi, Fransanın en kuvvetli partisidir. İkinci Hiristiyan Demokrat, üçüncüsü de Sosyalist Partileridir. Fransız Komünist Partisi, Amerikanın iktisadî yardımını hos görmekle beraber silâhlandırma gayretlerine şiddetle karşı koymakta, hele, Fransız limanlarından Çin Hindistanına silah sevkiyatına karşı ayaklanmış bulunmaktadır. Bu parti, bir üçüncü cihan harbinde Sovyetler Birliğinin bulunduğu tarafı tutacağını da açıkça ilân etmiştir.

Fransız Sosyalist Partisi ise, böyle bir sırada ne Sovyetler Birliğini, ne de Amerikayı tutmıyacağını, Fransanın tarafsızlığını temine çalışacağını açıklamıştır.

Her iki partinin büyük bir çoğunluk teşkil ettiği Fransız Parlâmentosundan Amerika lehine bir harp kararı çıkartmak imkânı yoktur.

Şu halde, (Amerikan harp gayretlerinin Fransada iflâs etmiş olup olmadığını münakaşa etmek bile yersizdir.

İBRET TAŞI

AMPUL FABRİKASI

Topkapı cıvarında General Electric bir ampul fabrikası kuruyor. Bu suretle yabancı sermaye Türk tabiiyetine giriyor, ham maddesini, işçisini Türkiyeden tedarik ediyor. İstiyorlar ki, bu sermaye bize gelmesin, kendi memleketlerinin ham maddesini, işçisini kullansın ve biz onun müşterisi olarak istismar edilmekte devam edelim.

İŞÇİ, KÜÇÜK ESKAF VE KÖYLÜ BİRLİĞİ

Yalnız İstanbul vilâyetinin işçi ve küçük esnaf aile sayısı 130 binden fazladır.

Bu, 650 bin nüfuslu halk yığını köylünün yardımı olmasa bile, İstanbul vilâyetinin siyasî mukadderatına tamamile hâkim durumdadır. Halkçı münevverlerin de katılacağı bu kütle iş birliği edebildiği takdirde; bütün siyasî partiler, İşçi - Küçük Esnaf Birliğinin temayüllerine, menfaatlarına uygun namzetler göstermek zorunda kalacaklardır. Aksi halde, hiç bir parti, bu birliğin yardımı olmaksızın İstanbulda seçimi kazanamıyacaktır.

Diğer vilâyetlerde ise, bu birlik şu şekilde teşekkül edebilir: İşçi - Küçük Esnaf - Köylü beraberliği.

Bugünkü siyasî partilerin her biri bütün milleti temsil etmek iddiasında olduklarına göre, işçi, küçük esnaf ve köylü, bu partiler arasında gelişigüzel paylâşılmış bulunmaktadır.

Sosyalizmin Ana Hatları

4 - Ahlâk ve Sosyalizm

Bütün ahlâksızlıklar, aşırı sefalet ve aşırı refah tezadının mahsulüdür. Çalışmak ve başkasını istismar etmemek sosyalist ahlâkının kilit taşıdır.

Yer yüzünde gelmiş ve geçmiş hiç bir dinî ve siyasî mezhep yoktur ki, kendi anlayışına göre bir ahlâk kurmaya çalışmış olmasın.

Bütün bu mezheplerin ahlâk anlayışındaki müşterek nokta "Umumun menfaatini şahıs menfaatine tercih etmek" dir. Buna eski tâbirle diğerkâmlık denir.

Fakat dinî ve siyasî mezheplerin ahlâkı, tek başına müstakil bir varlık olarak alışları ve cemiyetin düzensizliklerini hesaba katmayışları yüzündendir di, yer yüzünde bütün insanları kendi emrinde tutabilen bir ahlâk müessesesi hiç bir zaman kurulamamıştır. (Ahlâksızlık adını verdiğimiz vâkıaları yaratan sebepleri gözden geçirdiğimiz zaman anlıyoruz ki, ahlâk, içtimaî nizam zincirinin ancak bir halkasından ibarettir. Zincirin diğer halkaları çürük veya kopuk olursa, bu tek halkanın da zincirden kopup ayak altında sürüneceği şüphesizdir.

Bütün fertleri kendi haline bırakmış olan bir çtimaî nizam anlayışında ahlâk da kendi haline bırakılmış olur.

Eğer herkes yalnız kendini düşünmek, yarınını sağlamak, çoluk ve çocuğunun istikbalini bizzat teminat altına almak mecburiyetinde kalırsa "Diğergâmlık" kupkuru bir lâftan ibaret kalır. Çünkü, herkesin kendini düşünmek mecburiyeti insanları bazan o derece ölçüsüz ve aşırı tedbirlere başvurmak zorunda bırakır ki, bu yüzden insanlar arasında korkunç ve merhametsiz bir boğuşma başlar; böylece herkes kendi menfaatini diğerinin menfaatinden daha üstün sayar.

Kimsenin hayat ve istikbal garantisi olmayan liberal ekonomi sistemindeki merhametsiz geçim mücadelesi daha akıllı, daha kurnaz ve daha kuvvetli olanların başkaları aleyhine bir çok menfaatler elde etmesine yol açar. Buna mukabil yoksulluğun artmasile ahlâksızlık da artmış ve genişlemiş olur. Herkesin yalnız kendi hesabına istihsal yapması, istihlâk eşyasından ihtiyacına göre değil, iktidar ve servetine göre kendine pay ayırması dünya nimetlerinden faydalanmakta son derece adaletsiz bir sistemin vücut bulmasına yol açar. Bu suretle toklar, yarı toklar ve açlar arasındaki iktisadî muvazenesizlik cemiyetin ahlâk temellerini kökünden sarsar. Bir milletin bazı fertlerinin mülkiyet haklarından âzâmî surette faydalanması, birçoklarının ise, mülkiyetsizlik içinde kıvranması millî duyguların çerçevesine ve bir millet efradının birbirine düşman kesilmesine yol açar.

Liberal ve kapitalist iktisat nizamında sermaya, insan emeğini kiralayarak onun yarattığı değerden büyük bir payı nasıl kendine ayırmak hakkını haiz ise; herkes için müşterek kaideler mecmuası olan ahlâk karşısında da kudret ve kuvvet sahipleri bu gibi kaidelere riayetsizlik hakkına sahip olduklarını zannederler.

Sefaletin sebebi, aşırı refahın muayyen bir zümrenin inhisarında oluşundandır. Aşırı sefalet ve refah tezadı ise, ahlâksızlığın başlıca sebeplerindendir.

Başkasının sırtından geçinmek hiç şüphe yok ki, ahlâka uygun değildir. Halbuki liberalizmin temeli, insanın insan tarafından istismarı kaidesinden ibarettir. İstismar ise, her ne şekilde olursa olsun ahlâkın esas temeli olan diğergâmlığa aykırıdır.

Halbuki sosyalizmde, ahlâk, sâye, yâni insan emeğine dayanır. Çalışmak = ahlâktır. Sosyalizm hiç kimseye, çalışmadan yaşamak, başkalarının sırtından geçinmek, meşru kaynaklara dayanmayan servet elde etmek imkânı vermeyeceğine göre, ahlâksızlığı doğuran bütün sebepler kendiliğinden ortadan kalkmış olur.

Doğu ve Batı

Doğunun geriliğinin sebepleri

Dostum;

Bu hafta sana, idarei maslahatçılığın nedenler'inden biri olduğunu sandığım Doğu _ Batı meselesinden söz edeceğim.

Doğu ile Batı arasındaki farkın başlangıçlarını, şimdiye kadar yapılmış olduğu gibi endüstri devriminde değil, çok daha önceki bir geçmişte aramak gerektir. Doğu ve daha çok Türk tarihi üzerinde yaptığımız araştırmalarda biz şu fikre varmış bulunuyoruz ki, Doğu _ Batı arasındaki evrim farkının ana sebeplerini kabile - site noktaları üzerinde toplamak gerektir. Gerçekten Doğu devlet imparatorluklarının hepsinde (Türk, Arap, Mogol), kendi yurtlarında site kuramamış, göçebelerin akınları sonucunda evveldenberi site devrini yaşayan Çin, Hint, İran, Anadolu.., Toprakları kılınç kuvvetiyle fethedilmiş ve tarıma elverişli toprakları aşirî aristokrasinin kendi arasında bulması ile tüccarlık sistemi yaratılmıştır. Bu sistem Orta Asyada kabilelerin bir göçebe reisi etrafında sürüler ve onlara bakarak hayatlarını kazanan çoban ailerinden müteşekkkil seyyar tüccarlar geleneğinin, fethedilmiş tarım ülkelerinde devamından başka birşey değildir. Böylece Doğu tarihi; aşirî müesseselerinin evolitif şekillerinin tarihi olarak görünüyor. Tarım ekonomisi geleneğini ve onun doğurduğu köylü psikilojisini bilmiyen göçebe aristokrasi elverişlj toprakları tıpkı ele geçirdiği hazineler, kadınlar vesair ganimetler gibi paylâşmış, bu topraklarda oturan köylüleri aşirî tüccar sistemi içinde toprakla birlikte bir üretim unsuru olarak emrinde çalıştırmıştır. Orta Asyadaki aşirî seyyar tüccarlar sisteminin toprak üzerindeki devamı ile tüccar sistemi Doğuda ferdî toprak mülkiyetinin doğmasına baskı olmuş ve işte Doğu _ Batı arasındaki büyük ayrılık o tarihten başlamıştır. Yakında neşredeceğimizi ümit ettiğimiz (Orta Asya ve Anadoluda sosyal sınıfların kuruluşu ve sosyal Bitpolojiler) adlı kitapta bu tez etraflı olarak savunulmuştur.

Kaynakları bakımından aşiri olan Osmanlı İmparatorluğunun siteli olan Avrupa ile temasa geçtiği, daha doğrusu ferd mülkiyeti ekonomisinin, aşirî ekonomik sistemi sömürgeleştirdiği olayı üzerine başlayan "garplılaşmak. Avrupanın üstünlüğünü sağlayan sistemi tatbik etmek yoluyla boyunduruktan kurtulmak" hareketlerinin (Selim III, Tanzimat, Meşrutiyetler ve C.H.P. iktidarı) başarısızlıkla neticelenmiş olmasının başlıca sebebinj Doğunun daima aşiri'nin evolitif şekillerinden ibaret bulunması, başka tabirle ferd mülkiyeti esasına dayanan Batı ekonomik sisteminin Doğuya hiçbir şekilde uygun gelmemesi olayında aramak gerektir. Gerçekten bizde bütün Batılaşma hareketlerinin örnek olarak aldığı sosyal düzen -zorunlu olarak_ 19 uncu yüz yılın Liberal Avrupasıdır.. Her ne kadar Batı kapitalizminin sonucu olan emperyalizm ile Batıda aşiri feodalizm demek olan tüccar sistemi içinde nakit ve ticaret ekonomisi çerçevesine girebilmiş bazı hareket görünmekte ise de bunların verimleri her inkılâptan sonra yetersiz olmuş, halk kütlelerinin hayatında: Batıda liberal devirde müşahede edilen kımıldamadaki gibi bir konfor üstünlüğü, toplum yapısına etki yapan, sosyal hareketler.. Asla görünmemiş, sadece sistemde kalan ve hiç bir yapı değişmesi getirmeyen sırf siyasi bir takım reformlar olmuştur. Bu reformlar bizde Batı ile temasların başladığı devirde "kurulmağa koyulan ve kökleri Fransız devrimi geleneğinde bulunan çok dar, çok geç ortaya çıkması bakımından da cılız burjuvazinin kendj içindeki reformlarıdır. Bu burjuvazi kuvvetini hep aşirî gelenekten, askerlerden, memurlardan ilâh. Almıştır. Buna burjuvazi bile demek doğru değildir. O yine aşirî müesseseler geleneğinin içinde yeni bir safha "Bir devlet burjuvazisi" olarak düşünülebilir. Netekim endüstrinin devlet eliyle kuruluşu hâdisesi Orta Asyadaki (Göçer çiftlik; Orta Çağdaki durur çiftlik (Tüccar) devrinden sonra ortaya çıkan bir "Endüstri çiftlikleri" devrinden başka bir şey değildir. Bu, ferd mülkiyeti ekonomisinin Doğuda rol oynayacak duruma gelmemiş olduğunun en sarih bir delilidir. Böyle olunca ortaya çıkmasında şaşılacaş hiçbir şey yoktur.

Doğu _ Batı toplumlarının başka, başka metodlarla incelenmesi gerektiğini söylemek istemiyorum. Böyle şey olmaz elbet Sosyal olay her yerde sosyal olaydır. Ama bu, bizim muhafazakâr tahrikçi ve sosyologlarımızın, hattâ bazı müspet görüşlü araştırıcılarımızın, yaptıkları gibi Batının sosyal evrimini gözönüne alarak, Doğununkini de zorla o kalıba sokmağa çalışmak şeklinde anlaşılmasıdır. Meşhur Ziya Gökalp, Durkheim ustasından aldığı, falandan başlayıp millete kadar gelmiş evrim zincirini bizim tarihimize de tatbik eder. O, Orta Asyada kabileden sonra sitenin kurulamamış olduğunun farkında bile değildir. Şehirlere site deyip geçer.. Orta Asyada site uygarlığı olsaydı (Yani kabileler toprağa yerleşip tarım ekonomisi safhasına geçmiş olsaydılar) Türk, Mogol, bir çok göçebenin devirler boyunca bu kadar akınlar yapmaları, Anadoluya da çekilip bu günkü Türkiyenin esasını kurmaları mümkün olur muydu hiç? Ne ise, Ziya Bey ekseriya saçmalar ama o, "Bir dinler tarihi olarak görünen Doğu" nun gelenekleri gelir ki Veli sayıldığından her saçması bir âyet sanılır. Doğrusunu söylemek gerekirse bir ara müspet düşündüğü sanılan ve Doğu reayası hakkında yazan birisi de, ayni Batı kopyacılığı geleneğinin etkisi altında kalarak Doğu _ Batı feodalizmlerinin "Ayni şey" olduğunu ileriye sürmüş, nerede ise Doğuda toprak üzerinde ferd mülkiyeti bulunmadığını iddia etmek acaipliğine kadar düşer gibi olmuştu.

Benim kısaca iddiam sudur ki. Doğu memleketlerinin, Batının geçirdiği evrim safhalarını birer birer geçirmek yoluyla ilerliyeceklerini sanmaları, bir türlü kurtulamadıkları geriliğin ana sebebidir. Bak Batılaşalım diye Selim III ler, Tanzimatlar, Meşrutiyetler, C. H. P. ler çekilir geçiyor. Bu yaman Batılaşmadan sonra gördüğümüz şudur: 3000 yıl önceki üretim şeklini devam ettiren perişan Anadolu' demek ki azizim bizim Batılaşmalarımız sadece lâftır. Bu sınıf meselesidir. Ama Batıda ferd mülkiyeti ekonomisi ve onun savunması veya tenkid edilmesinden doğan bir çok sosyal hareket 'er sonunda halk kütleleri şuur kazanmış, haklarını almış. Eskisi ile kıyaslanamayacak kadar ileri bir duruma ulaşmışlardır. Evet, bizim derme çatma da olsa bir burjuvazi yarattığımız doğrudur ama "Hele bekleyelim, burjuvaziye paralel olarak halk hareketleri de inkişaf edecek" demeğe hiçbir namuslu adamın dili varmaz.. Bekleyelim, Batının geçirdiği evrim safhalarından birer, birer geçerek biz de oraya varacağız ha! Gülerim bu mankafalığa. Ortada elektrik dururken biz: Mumdan başlayıp, gaz lâmbasına, hava gazına ilâh.. Geçelim de sonunda elbet elektriğe kavuşuruz! Azizim Avrupa bir kere atı alıp Üsküdarı geçmiştir. Bizim ona uymak için yaptığımız tanzimatların falan sonuçları da meydanda..

Sosyal determinizmi bilmez değilim. Ama siz determinizmi " Kadercilikle " karıştırıyorsunuz. Doğunun geriliğini yapan sebepler, onun devrimci karakterinin de zorunlu sebepleridir.

Sosyalizme geçiş yollarını tıkayanların "Vatan haini" ilân edilecekleri günlerin eşiğindeyiz.. Sağlıkla kal iyi dostum.

Ali Ruşenoğlu

HÜRRİYET VE MASAL

Hindistan, İngiliz emperyalizminden yakasını kurtardı. Bağımsız bir cumhuriyet oldu. Bu gün de, ıslâhatçı usullerle, sosyalist istihsal sistemine geçişin güzergâhını hazırlamaya çalışıyor.

Pakistan, zavallı Pakistan ise hâlâ binbir gece masalları yaratmakla meşgul.

Halkının yüzde doksanı, fakirin fakiri olan bu memleket İran Şahına şehrâyinler tertipliyor ve bu uğurda yalnız Lahor şehri bir milyon lira harcıyor!

Bütün bu paralar Pakistanın siyasî ve iktisadî bağımsızlığına harcansaydı ve haşmetli misafire de: ,,Soframız fakir, fakat hürdür" denebilseydi!

KILAVUZLAR

Bu memleketin sosyal mücadelesini yürütmekle mükellef olanların herkesten çok bilgiye ve tecrübeye sahip olmaları icap eder. Hele işçi sınıfını ilgilendiren meselelerde ortaya atılacak şiarlar o derece hesaplı hazırlanmalıdır ki, ikide birde "H.. Yanılmışız. düzeltiriz", "Ha.. Aldanmışız, düzeltiriz," gibi çocukca mazeretlere yer verilmesin.

Sendikaların parçalanmasına sevinen, boyu uzun, fakat aklı kısa bir siyasî mizahçı! Bizim "Birleşme şiarı" nı duyar duymaz yine iki büklüm sahneye çıkıp, bu sefer de: "Ha.. Aldatılmışız, düzeltiriz" diye özürler diledi. Tıpkı, kılavuzu karga olanın..

Müstahak olduğunuz cevap

Son derece şımarık, küstah ve cahil bir şebeke dört haftadanberi "Gerçek" e ve şahsıma karşı durmadan taarruz ediyor.

Herbirinin elli yerinde mum yanan bu düzenbazlar, sözüm ona polemik ve fikir hareketi kisvesi altında bu milletin en çok muhtaç olduğu sosyalist tefekkür sistemini baltalamak, tahrif, iftira, yalan, tezvir ve türlü bayağılık usulleriyle prestişimizi kırmak sevdasındadırlar.

Yazdıkları yüz satırlık bir yazının yetmiş beş satırını küfürle dolduran bu maskeli kundakçılara namusluca ortaya çıkmalarını bir defa ihtar ettim. Medenî cesaret i l e z e r r e kadar ilgisi olmayan bu mâceraperestler kulübeleri içine saklanarak hâlâ havlamakta devam ediyorlar.

Bir robottan farkı olmayan imtiyaz sahibinin sersemliğinden faydalanan bu fikir ve politika canbazlarının bir tanesi "Çin millî kurtuluş mücahitlerine selâm" adlı yazımdan dolayı İbret gazetesinde bana kuduzca saldırmış olan bir faşit uşağıdır. Bir tanesi bu memlekette yıllarca İngiliz sermayedarlığının taraftarlığını yapmış ve Mussolininin Arnavutluk Valisine çekilen tazim ve tebrik telgrafına imza koymuş ve kendini bir takım safdillere Marksist diye yutturmuş bir mâceraperesttir. Bir üçüncüsü ise, her müsbet aksiyondan Tazı gibi kaçmağa alışmış, sinsi, muvazenesiz bir mücadele kaçağıdır.

Bu üç canbaz bir kaç yamakla birlikte "Nuhun Gemisi" nde fikir ve politika soytarılığı yaparak geçinmekteler, gûya Amerikan aleytarlığı maskesi üzerine bir de solculuk maskesi takarak karanlık maksatlarını gizlemeye çalışmaktadırlar.

Bu efendiler, yerine göre nasyonalist, yerine göre Markeist, Troçkist, anarşist ve hatta: faşist serpuşlar taşıyarak halkı aldatmayı ve millî meseleler namı altında millî menfaatleri çiğnemeyj büyük bir ustalıkla basaran dış pazarlardaki kapitalist ve emperyalist rekabetinin azılı ajanlarından farksızdırlar.

Bu mâceraperestler daha Gerçek'in ilk sayısı çıkar çıkmaz tahrif, tezvir ve küfür âletlerile hücuma geçtiler. Akılları sıra, Amerikan aleyhtarlığı ve solculuk maskesi altında çevirmek istedikleri dolapları daha rahatça çevirebilmek için dikkatj bizim üzerimizde teksife çalıştılar.

Bu beyzade, bu paşazade döküntüleri zannettiler ki, milletin öz menfaatleri uğruna giriştiğimiz müspet, açık, ve namuslu mücadelemizi, çığırtkanlık, soytarılık, küfürbazlıkla baltalamak mümkün olacaktır. Yine umdular ki, kulübe içinde saklanıp saklanıp havlamakla hüviyetlerini gizleyebileceklerdir.

Bu sahte marksist, sahte faşist, sahte nasyonalist ve baştan aşağı sahteliklerden teşekkül etmiş olan bu kuklalar oyunlarını o derece terbiyesiz ve küstahça oynamağa kalkıştılar ki, dört haftadır devam eden hezeyanları, cehaletleri, küfürbazlıkları artık kabak tadı verdi.

Ben onlara itidal ve nezaketle ihtarda bulundum. Maskelerini çıkartmalarını, perdenin önüne gelerek hüviyetlerinj kendiliklerinden ortaya koymalarını namuslu ve medenî cesaret sahibi olmalarını, fikir ile küfürü birbirinden ayırmalarını tavsiye ettim.

Edepsizliği, iftiracılığı ve yalancılığı o derece ileri götürdüler ki, üzerime Amerikancılık, mollalık, kadılık, zındancıbaşılık, Marşalcılık, sahte Peygamberlik, Halk Partisine dehalet, ikbal hırsı ve daha buna benzer bir sürü hezeyanlar savurdular ve daima imzasız yazdılar ve daima uyuzcasına korktular, gizlendiler ve Donkişotluğu da elden bırakmadılar.

Unuttular ki, ben inandığım dâvanın bir serdengeçtisiyim. Bu uğurda her nimeti tepmiş, her şahsî ihtirası yenmiş, çiğnemis, türlü ıztıraplar çekmiş, türlü zahmetlere katlanmış bir adamım.

Bu milletin ve bu dâvanın uğruna en ağır şartlar ve neticeler karşısında da olsa herhangi bir mücadeleden çekinmeyeceğimi beni tanıyanlar bilir.

Kala kala, sizler gibj korkak, cahil, düzenbaz ve bozguncular dan mı çekinecektim.

Açık mücadele, namuslu ve dürüst insanların san'atidir. Sizin san'atınız ise, ya duvar arkasına gizlenip, ya kulübenize kapanıp havlamaktan ibarettir.

Halbuki siz, taşlanıp susturulmaya bile değmezsiniz.

İşte sizin müstahak olduğunuz mukabele ve muamele..

Her halde bu cevabım sizin karanlık ve mazohist duygularınızı tatmin etmiştir.

Esat Âdil Müstecabi

Okuyucularıma:

Yukarıki yazı muhatapların gazetesine yakışırdı. Bizzarur burada neşredildi. Hepinizden özür dilerim.

E. A. M.

Çocuk Dostları

Herkesi kendi haline ve kendi kaderine bırakmaktan ibaret olan bugünkü iktisadî ve içtimaî nizamın en perişan tablolarından biri de "Çocuk sefaleti" dir.

Türkiyede, ilk öğretim çağında bulunup da okuyamayan çocukların sayısı bir milyonu aşkındır. İşsiz, bakımsız, yarı veya tam serseri çocukların sayısı da günden güne artmaktadır.

Hususî teşebbüslerin de yardımile çocuk sefaletile mücadele bir devlet işi olmalıdır. Aksi halde bu mücrim namzetleri yarınki cemiyetin de büyük bir meselesi olarak kalacaktır.

Geçenlerde, "Çocuk Dostları Derneği" nin açtığı bir yuva gördük. Bir merhamet fantazisi kılığına sokulmayacağından emin olduğumuz bu yuva diğer teşebbüslere bir örnek olabilir. Eserin yaratıcılarından Talât Yücebaş, Süreyya Ağaoğlu ve arkadaşlarını da, bu yolda çalışacak olanlara bir gayret ve hamiyet örneği olarak gösterebiliriz.

RAKAMLAR-GERÇEKLER

Öğretim masrafları

Her öğretim kolunun yıllık masraf tutarlarını bilmek faydalıdır!

Bir eğitmenli köy ilk okulunun yıllık masrafı ortalama 247 liradır. Bir eğitmenli köy ilk okulu öğrencisinin devlete olan yıllık maliyeti ise 820 kuruştan ibarettir.

Şehir ve köy öğretmenli ilk okullarının yıllık ortalama masrafı 4188 liradır. Bu okullardaki her öğrenci için devletin yaptığı yıllık masraf ise 29 liradır.

Özel ilk okullarının yıllık ortalama masrafı 4934 liradır. Özel okul öğrencisinin yıllık maliyeti ise 45 liradır.

Orta öğretim zümresine dahil bulunan bir öğrenciye devletin yapıtığı yıllık masraf ortalama 260 liradır. Bu masraf bazı öğretim okullarında daha yüksek, bazılarında ise daha düşüktür.

Bir yüksek öğretim öğrencisinin devlete maliyeti 1934 yılında 490 lira, 1944 yınlında ise, 648 lira idi.

Yüksek okul ve fakültelerin 1946 yılı masraf bütçesi ve o yılki öğrenci sayısı göz önünde tutularak bir öğrencinin payına düşen masraf tutarını, daha doğrusu bir öğrencinin devlete olan yıllık maliyetini gözden geçirelim:

	Bir öğrencinin yıllık maliyeti lira
Ankara Devlet Konservatuvarı	10020
Ankara Fen Fakültesi	4660
İstanbul Teknik Üniversitesi	2218
Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü	2146
İstanbul Yüksek Teknik Okulu	2009
İstanbul Yüksek Deniz Ticaret Okulu	1877
Ankara Siyasal Bilgiler	1124
Ankara Gazi Terbiye Enstitüsü	1111
Yüksek Öğretmen Okulu	799
Güzel Sanatlar Akademisi	608
Ankara Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi	602
İstanbul Tıp Fakültesi	538
Dişçi Okulu	414
İstanbul Edebiyat Fakültesi	273
İstanbul Fen Fakültesi	234
Ankara Hukuk Fakültesi	208
İstanbul İktisat Fakültesi	134
Eczacı Okulu	127
Yüksek İktisat ve Ticaret Okulu	107
İstanbul Hukuk Fakültesi	57

GERÇEK
Sahibi ve neşriyatı fiilen idare eden:
Orhan MÜSTECABİ
Abone: Yıllığı 500 kr.
Altı aylığı 250 kr.
Dizgi: Rıza Koşkun Matbaası
Baskı: Boşboğaz Matbaası
İdare yeri: Ankara caddesi
No: 59 - İstanbul

Heisenberg'in konferansı münasebetiyle:

Diyalektik materyalizm ve Atom fiziği

Enerji ile madde birbirinden ayrı iki varlık değildir. Enerjisiz madde olmadığı gibi, maddesiz enerji tasviri de batıldır.

"Modern Atom Fiziğinin Felsefi Esasları" mevzulu konferansında, sayın profesör bazı esaslara temas etmekle bunların izahını yapıp, kendilerinin hangi ekole mensup olduklarını vazıh bir şekilde açıklamıyorlar. Diğer taraftan Yunan materyalistlerinden bahisle, on sekizinci asır materyalizminde karar kılıp, bundan sonra doğan diyalektik materyalizmden hiç bahsetmiyorlar. Yoksa, faşizm devrinde yakılan bu nevi kitapların satırlarından kafalarında bir iz de mi kalmadı? Halbuki, Yunan felsefesinde başlayan materyalizm, on sekizinci asır filosofları da dahil olmak üzere, kâinatı sevki tabiî ile temaşa eden filozofların felsefesidir. Bunların madde hakkındaki bilgileri yalan değil, eksikti. Çünkü, felsefenin istinad ettiği, faydalandığı tabiî bilgiler çok kısırdı. Fizik ilmi, Nevton'un klâsik fiziğinin çerçevesi içinde kriz geçiriyordu. Maddecilerin bu yüzden maddenin en ufak parçası atomdur. O parçalanamaz şeklindeki düşünceleri, materyalist cepheyi, idealist felsefenin karşısında sarsıyordu. Ve bu suretle de idealizmi söz sahibi yapıyordu. Çünkü, maddenin hareketini izah etmek lâzım geliyordu. Bundan da mihanikiyetçi, hareket nazariyesi doğdu. Yani, eşyayı sükûnet içinde pasif tanımak, ve mihanikî, haricî tesirlerin altında, maddenin madde ile çarpışmasından hareketin meydana geldiğini vulger bir şekilde izah ettiler. Bu zihinleri tatmin etmiyordu. Ve gene idealizmin itirazlarına maruz kalıyordu. Netice, tabiî ilimlerin ilerlemesile, bilhassa fizik ve kimya ilminin yaptığı yeni hamle yüzünden radyo aktivitenin keşfi ve atomun parçalanması keyfiyeti, mihanikiyetçi materyalizmin eskidiğini, eksikliğini ortaya koyduğu gibi, idealizme de tam cevap teşkil etti. Bizatihi maddenin içinde meknuz enerjinin hareketi yarattığını ispat etti. Bu suretle de, maddenin dışında gelecek bir kuvvet ve kudrete de asla ihtiyacı olmadığını açıkladı. Ama idealizmin itirazı kesildi mi? Hayır, o maddeyi inkâr edebilmek için, burada da, çıkış noktası aradı. Ve kendi fehvasınca da buldu. Zaten idealizmin biricik metodu, evvelâ durumu tahrif sonra hücuma geçmektir.

Bir iki misal: Maddeyi mekândan ayrı tutup, mekânı sandık vaziyetinde farzetmekle, mevcudatı tıka basa onun içine doldurmadı mı? Ve ilk hareketi haricî bir kuvvtt ve kudretin, sandığın kulpundan tutup savurmasiyle hızlandığını izah etmedi mi?

Kant apriori nazariyesile (yani, tecrübe ve pratikten evvel diye adlandırdığı), insan düşüncesinin bağımsızlığını ortaya koydu. Kausu tanzim ve idare eden akıldır, dedikten sonra, bu kanaldan maddenin dışına çıktı. Fezada araştırdığı, maddeden gayri, bir kuvvet ve cevherin izine tesadüf edemediği için, aradığını kafasında saklamakla beraber elleri koynunda boş döndü. Ancak fezadan getirebildiği, gene maddeye dayanan Astronimi Hipotezi oldu. Bundan sonra da Agnostik fikrini açıkladı. Yani, insan aklının bizatihi eşyanın cevherini bulmasına imkân yoktur dedi. Bu suretle de, araştırmanın beyhude olacağı kanaatile, felsefesinin yapraklarını kapamış, hayatı boyunca da, materyalizm ile, idealim arasında sallanmış durmuştur. Şimdi idealizm gene tahrifle işe başlamaktadır: Evvelâ enerji ile maddeyi birbirinden ayırıp, madem ki enerji maddeyi idare etmektedir. Ve bütün şeylerin kaynağı enerji olduğuna göre, aslında madde yoktur, nazariyesi ile ortaya çıkmaktadır.

Diyalektik materyalizm bunlara şöylece cevap vermektedir: Madde ile mekân birbirinden ayrılmaz küldür. İnsan aklına gelince, o, şüphesiz ki, tabiatın en olgun, en yüksek mahsulüdür. Fakat Kant'ın zannettiği gibi, akıl maddenin dışında bir yaradılışa malik değil, bilakis maddeden husul bulmuş, ve dönüp, tabiatı aksettiren ve gittikçe de mükemmelleşen bir ayna vaziyetindedir.

Enerji ile madde birbirinden ayrı varlık değildir. Enerjisiz madde olmadığı gibi, maddesiz enerji de olamaz. Nitekim, modern fizik ve kimya ilminin tespit ettiği duruma göre, atomun bünyesini teşkil eden müspet hamuleli protonla, hamulesiz, nötrondan ibarettir. Görülüyor ki, en küçük zerratda bile madde ile, enerjiyi birbirinden ayırmak kabil degildir.

Sayın profesör, konferansının sonunda, "Atom şey değildir. Gerçek değildir". Şeklindeki izahlariyle, maddeyi top yekûn inkâr edip idealist cepheye iltica etmiyorlar mı?

M. B.

Görüşler:

HAROLD LASKY

İngiliz İşçi Partisinin eski İcra Komitesi Başkanı Harold Lasky; 56 yaşında, yani İngiliz halkına ve insanlığa en faydalı olabileceği olgun bir çağda hayata gözlerini yumdu.

Bu namuslu fikir ve aksiyon adamının hayatı; İngiliz sosyal mücadelesinin istikbalde arzedeceği tekâmülün tipik bir müjdecisidir.

SIÇRAMA

Son zamanlarda memleketimizdeki bazı solcular (!) arasında bir sıçrama modası aldı yürüdü.

Kendileri gibi hayal peşinde koşmayanları gerilikle vasıflandıran bu zavallı cahiller, eğer Marksizmin; keyfi bir değişme olan sıçramayı ancak kemmî değişmelerin hazırladığı bir olay olarak vasıflandırdığını ve iktisadî anlamda sıçrama yapabilmek için bu kemmî değişmeleri hızlandırmaktan başka çare olmadığını, sosyal bir sıçramanın ise, gene bu kemmî değişme şartlarına tâbi bulunduğunu kabul ettiğini bilselerdi, belki Marks'ı da sıçrayıp atlamağa kalkarlardı.

Cahil kaldıkları isabet olmuş...

MARSHALL PLÂNI

Gene bu sıçrayıcı solcular tarafından tamamile yanlış tefsir edilen bir vakıa da Marşal plânıdır.

Bu zavallılar, Marksizmi, donmuş formüller içinde mahsur bir ilim zannettikleri için, Amerikan emperyalizminin bu gün dünya üzerinde güttüğü siyaseti; yalnız kapitalizmin fazla istihsal prosesinin icap ettirdiği pazar arama maksatlarına atfederek tek taraflı (O da noksan ve cahilce) mütalâa etmektedirler.

Bu ütopistlere realiteyi göstermeyi vazife sayıyoruz:

Amerikan emperyalistleri bu gün iktisadî anlamda bir yayılmadan ziyade; yakın gelecekte yıkılacağını anladıkları istihsal sistemlerinin bir müddet daha devamını sağlıyabilmek için (İktisaden nisbî zararlar bahasına dahi olsa) siyasî bir genişleme peşinde koşmaktadırlar.

Togliatti, seçimlerden sonra söylediği bir nutukta Amerikaya çatmış ve emperyalistleri; komünistlere rey verirseniz Marşal yardımını keseriz diye halk üzerinde baskı yapmakla itham etmişti.

Avrupada ve bilhassa Fransadaki solcular da Marşal plânı mucibince memleketlerine giren mallara değil, (Çürük, çarık da olsa) bu kıymetsiz yardımlar maske edilerek siyasî istiklâllerinin satılmasına hücum etmektedirler.

Fransada yalnız Hindiçini'ye gidecek silâhlar denize dökülmektedir.

Kısaca söyliyelim, Marşal plânı: Amerikan kapitalistlerinin bu plâna lüzum dahi görmeden senelerdenberi devam ettirdiği istihsal sistemlerinin; dünya halklarının sosyalizme gidiş için yaptığı mücadeleleri karşısında maruz kaldığı yıkılma tehlikesini bir müddet bertaraf edebilmek ve halk yığınlarının sosyal mücadelelerine mâni olabilmek için hazırlanmıştır.

Yani, iktisadî bakımdan bir sömürmeden ziyade; keçiboynuzu kabilinden yardımlarla bir siyasî hegemonya kurma hülyasıdır.

ARAP BİRLİGİ

22 Mart 1950, Arap Birliğinin kuruluşunun beşinci yıldönümü idi.

Zahirî olarak anlaşma halinde görünen, fakat hakikatte emperyalist devletlerin gizli iktisadî ve siyasî menfaat mücadelelerine âlet olan Arap memleketlerinin temsil ettiği birlik, nihayet dağılmaya yüz tuttu.

Ürdün'ün, Arap Birliğinden çıkacağı rivayet edilmektedir. Bu ayrılmayı İrak'ın da takip edeceği tahmin ediliyor.

İktidarda kalabilmelerini dış devletlerin müdahalelerine medyun olan ve millî menfaatlerini emperyalistlere peşkeş çeken Arap hükûmetlerinin, halklarına hesap verecekleri günler de yakındır.

Orhan MÜSTECABİ

APAÇIK DOSDOĞRU

MART..

Yazan: ÂDİLOĞLU

Yer yüzünün meşhur ve kıvrak politikacıları rahmi mâdere hep bu ayda düştüler. Narı güldürüp, Ayvayı ağlatan, Badem ağaçlarını aldatan, fakire kazma kürek yaktıran hangi yosmadır, Mart değil mi?

Af tasarısı hangi ayda katledildi? 25 yıl önce Mart ayında bu günkü Başbakan İstanbul İlâhiyat Fakültesine reis seçilmemiş miydi? Recep Pekerin şiddet politikası isterim diye Mecliste tam üç saat haykırmasının 3 Mart 1925 tarihine rastladığını nasıl unutabiliriz. Takriri sükûn kanunu hangi ayın mahsulüdür?

Dostlarımızın birçoğu acaba Mart ayında mı doğdular? Kralını Martta kovan Belçika onu yine Martta çağırıyor. Kedileri baştan çıkaran, türbe kapılarını açtıran, İstanbulun havasını 10 saatte 10 kılığa sokan kalleş Mart! Kışın koynundan çıkıp baharın koynuna giren vefasız Mart!

Harp kundakçısı, su baskıncısı, yolcu düşmanı.. Şu son haftada ettirdiklerini bir düşün; Meclisi kapadık. Seçim kampanyasını açtık. On beş yolcuya ve Sadık Aldoğan'a kıydık. Yüzlerce Milletvekilini ümitsizliklere ve binlerce mahkûmu yaslara boğduk. Kar, yağmur, dolu ve güneş, işte senin mârifetlerin!

İhtilâlci Mart, mürteci Mart! Ve bana bahar ümitlerini veren canım Mart!

TÜRK SİYASÎ PARTİLERİ

"Le Monde" nam ceridede yazan Prof. Maurice Duverger adlı birisi bile diyor ki:

Türkiyede siyasî partiler arasındaki mücadele kabileler arasındaki kavgalara benzeyen bir hal gösterdi.. Demokratların bir iddiası da halk kitlelerinden kuvvet aldıklarıdır. Halbuki aslında ve fiilen onlar tıpkı Halkçılar gibi aydınlardan, iş adamlarından ve idarecilerden kurulan burjuva sınıfına dayanıyorlar.. Bu iki parti arasındaki tek fark birinin iktidarda bulunmasına mukabil ötekinin iktidarı özlemesidir. Çünkü 1945 tenberi yapılan iş, şahıslar arasındaki rekabetin yerine organize takımların rekabetini koymuş olmaktan ibarettir.

Olayların Kırıtiği

BU DA BİR PROF.

Şu Edebiyat Fakültesi (İsterseniz, artık "Medresesi" diyebiliriz) yaman bir ilim müessesesidir: Profları dövüşür, başkalarının kitaplarını çalıp kendi imzalariyle neşrederler, doktora tezlerini gazetede yazdıkları makalelerde kendilerine mal ederler.. Şimdi de: Yeni İstanbul'da Cevdet Perin - ki, ol fakültede Fransız Edebiyatı Profu imiş - "Bizim Köy" adlı realist ve namuskâr eser için yazdığı bir bentte "Mamaafih ben polis hafiyeliği yapmıyorum" diyor. Tuhaf, şey durup dururken?. Ve ayni bentte falan numaralı kanundan dem vurduğu gibi, Rektör döven, matbaa ve kitap parçalayan adamların malûm provakatörlüğü ile: "Yoksa seni de zehirleyen okuduğun o beş on tane kitap mı?" Diyor... İlmî selâhiyeti hakkında kimsenin bir şey bilmemekte olduğu bu zat, Anadolunun ıztırap ve sefaletinden söz edilince rahatsız oluyor. Kendisinin sınıfî hüviyetini ve romantik görüşünü anlayınca, mesele aydınlanıyor: O iktidarca matlup adamlardan biri, mükemmel bir "Fikir vassali" dir.

İŞİNİZ MI YOK?

Yeni çıkan, sevdiğimiz bir çok imzanın toplandığı "Fikir ve San'at" dergisini okuyuculara samimiyetle tavsiye ettikten sonra: Derginin hemen yarısını Yahya Kemal'e tahsis edişlerine akıl erdiremediğimizi söylemek isteriz. Yahya Kemal'in, Türkiyenin, dünyanın aktüalitesi dışında "Fildişi kulede" yaşayan, bize uzak bir ozan olduğu kuşkusuzdur. Ama bu zat yeni ve ileri san'ata çatan, onu küçük gören birisi de değildir. Dostlarımız şu koskoca dünyada, şu çok geri memlekette yapacak iş bulamıyorlar galiba.

MANAKYAN TİYATROSU, FEVKALÂDE LÜBİYAT

Başında mizah külâhı, sırtında hokkabazlık tulumu olduğu halde palyaço, arz-ı hüner etmekte berdevam. Sen bu halle mi, bizi kandıracaktın düdük? Biz Nâşidler, Dümbüllüler, Kel Hasanlar görmüş milletiz.

ŞARLONUN YENİ FİLMİ

Şarlo "Sahne ışıkları" adlı yeni bir film senaryosu hazırlamaktadır. Şarlo bu filmde, seyircilerini güldüremeyen bir palyaço rolündedir.

İŞ VE FİKİR VASSALLERİ

Pek çok gazete ve dergide geriliğin vassalliğini yapan pek çok yazar olduğu gibi, kürsü vassalliği yapan bir alay Prof, iş vassalliği yapan bir tümen de işçi vardır. Gazete sütunlarında, kürsülerde halka göre değil, zemin ve zamana (Yani, hâkim zümrelerin menfaatine) uygun konuşan aydınlar (!) olduğu gibi "Grev istemeyiz"-diyen, devlet endüstrisi içinde köleleştirilmiş, "Devlet kölesi" işçiler de vardır. Bunların _ beriki yazar ve Prof'-lar kadar - bu memleketin gelişmesini geciktirici rollerinin tabiî sonucunu, "Tarihî mes'uliyeti" müdrik olmadıklarını kabul edemeyiz. Mes'uliyetlerini katmerli kılan da bu hal: Müdrik olmak, fakat günlük menfaatlere memleketin menfaatini feda etmek halidir.

HAŞMET AKAL'IN SERGİSİ

San'at Sevenler Derneğinde Haşmet Akal bir resim sergisi açtı.. Sergide Haşmet'in artistik entüisyona dayanan eserleri arasında "Sosyal resim" pek az yer alıyor. San'atkârda kompozisyonun zayıf olmadığı söylenebilir. Haşmet Akal - şüphe yok - çok daha olgun ve ileri eserler verecektir.

REFİK HALİD YANLIŞ DÜŞÜNÜYOR

Yeni İstanbul'da yayınladığı müzelik'lerinden birinde "İmparatorluğun Yıkılış Devri" yazarı Refik Halid Bey "Son mecmua foryasında acaba tutunacak bir mecmua var mı? Hayır!" diyor. Kendisi din, devlet veya sermayeye arka vererek yazıp konuşmağa; bu dayanaklara dayanan yayın vasıtalarından geçinmeğe alışık olduğumuzdan, ileri Türk gençliğinin 15 - 20 yıldanberi kalemini kanına banarak yazdıklarını yayınlayabilmek için sayısız güçlüklerle çıkarabildiği (Bir çıkıp, bir batan) dergilerin ne ifade ettiğini anlamaktan âcizdir. Evet, ortalıkta bir çok isim altında boyuna batıp, çıkan pek çok dergi görürsünüz. Bu çokluğa, bu sürekli değişmeye bakıp aldanmamalı: İstidat ve halka inancından başka hiç bir dayanağı olmayan "Halk nesli" nin susturulamayacağı, yok edilemiyeceği olayı ile karşı karşıya bulunuyorsunuz. Boyuna batan fakat boyuna "Tekrar çıkan" dergilerin duraksız isim, biçim değişikliği ve çokluğu, "İstikrarsızlık içinde bir istikrar", "Keşret içinde bir vahdet" ifade eder. Aslında devam eden dergi "Bir ve tek" dir; pek çok dergi adına rağmen isim de bir ve ayni isimdir: Halk dergisi!. Edebiyatımızın hiç bir devrinde dine, iktidara, sermayeye arka çevirerek; onlarla mücadele ederek, duraksız bir diyalektik akış içinde örste döğüle, döğüle sağlamlaşan ve yaratıcılığını bu mücadeleci karakterine borçlu bulunan başka hiç bir edebiyat hareketi yoktur. Eserleri hemen bütün dünya dillerine çevrilmiş ve bu gün en az sekiz yüz milyon insana hitap eden şair ve hikâyeciler işte böyle yetişti!

MİLLÎ TÜRK TALEBE FEDERASYONU

Bu Pazar günü İzmirde toplanacak olan M. T. T. F. nun kararlarına temas edecek değiliz. Sadece bu gençlik teşekkülü şu soruya nasıl bir cevap verir diye merak ediyoruz:

— Türkiyenin - Atatürk zamanında olduğu gibi - devrimci bir yolla mı, yoksa - bu gün olduğu gibi - evrimci bir gidişle mi yükseleceğine kanisiniz? Aralarında teknik ve kültür bakımından hiç olmazsa nisbî bir muvazat bulunan memleketler birbirlerinden geri sayılamayacaklarından, evrimci bir yolda yürüyeceklerini - bir bakıma göre - müdafaa edebilirler. Fakat teknik ve kültürce bunlardan geri olan memleketimizin, kendilerile birlikte yürüdüğü bu memleketlerin _ sanki arada hiç bir fark yokmuş gibi - evrimci metoduna bel bağlaması doğru mudur? Aramızdaki mesafe kapandıktan sonra biz Avrupa ile ayni açıklıkta adımlar atabiliriz, fakat bu olmadan Avrupanınkilere eşit açıklıkta adımlar atmak aradaki mesafeyi ilelebet muhafaza etmekten başka nedir?

A. R.

REALİTE DÜŞMANLARI

Sahte Marks'çılar ve goşistler; herhangi bir memleketin Spesifik durumunu nazarı itibara almadan, yani bekaye pürüzlerinin temizlenme seyrini göremeyip, onun tekâmül zaruretini kavrayamayanlardır.

Yazan: Mustafa BÖRKLÜCE

Marksizm, millî ve beynelmilel iktisadî inkişafın tarihî seyrini maddeci göziyle tetkik ve hasıl olan müşahedelerin şeniyetinden doğan doktrindir.

Marks, doktrinini verirken, Apstraksiyon metodunu kullanmıştır,. Yani, kapitalist içtimaî nizamının tenkidini yaparken, onu, daha iyi belirtebilmek için, bünyesine kendinden evvelki derebeylik nizamından intikal eden bakiyelerden sıyırmıştır. İlmî sosyalizmi de ayni metoda dayanarak çerçevelemiştir. Halbuki; realite tekâmül kanununun çizdiği vetire üzerinde seyrini yaparken, bir cemiyet şeklinin kendinden evvelki cemiyet şekliyle aralarında ne bir Çin seddi, ve ne de bıçakla kesilmiş gibi, kesin bir hatla onları birbirinden ayırmamıştır. Bunlar birbirlerine girift olarak yaşarlar. Birbirinin koynunda büyüyüp karşılıklı tezat teşkil ederler. Tez, antitez mücadelesi, sentezini vermekle sonuçlanır. Şu veya bu şekilde isim taşıyan cemiyet safhası, bünyesinde mevcut tekniğe uygun yapılan istihsal ve bundan da hasıl olan istihsal münasebetlerinin doğurduğu hâkim sınıfın ismini taşır. Meselâ: Derebeylik cemiyeti denildiği zaman orada, derebey sınıfının hâkim olduğu, kapitalist cemiyeti denildiği zaman da, sermayedar sınıfının hâkim olduğu anlaşılır. Fakat, kapitalist içtimaî nizamında hâkim olan sermayedar sınıfın arkasındaı bakiye olarak gelen derebey kırıntıları ve usulü vardır. Fikren irticaı temsil ederler. Önünde de proletarya sınıfı vardır. Fikren ileriyi temsil ederler. İşte herhangi bir devlet veya milletin Spesifik durumu da kendinden evvelki cemiyet şeklinden intikal eden bakiyenin, azlığına, çokluğuna bağlıdır. Burjuva sınıfı, bu iki varlığın ortasında bulunduğu için, ona göre sağ; derebeylikden gelen bakiyenin lemiyeti geri sürükleme ideolojisi, sol da; cemiyeti ileri hamle yapmağa zorlayan ideolojidir. Hâkim olan burjuva sınıfının ideolojisi, cemiyeti olduğu gibi muhafaza etmektir. O, inkişafın biricik kaynağı ve âmili olan cemiyetin bünyesindeki zıt tezatları inkâr eder. Tezatların yerine, ahenk ve muvazene teorisini ileri sürer. Bu suretle de, durumu, güllük, gülistanlık göstermeğe çalışır. Emekçi sınıfının ideolojisine göre sağlar; cemiyetin inkişaf seyrini durdurup akış temposuna tormoz olmağa çalışanlardır.

Sahte Marks'çılar ve göşistler; herhangi bir memleketin Spesifik durumunu nazarı itibara almadan, yani bekaye pürüzlerinin temizlenme seyrini göremeyip, onun tekâmül zaruretini kavrayamayanlardır. Bunlar, realitenin dışında sadece hissiyatlarile hareket ederler. Daracık kafa taslarının içinde tasarladıkları hayal mahsulü meseleleri, Donkişotvâri savurdukları aşırı formüllerle, tahakkük ettirilivereceği zehabına saplanırlar. Bu suretle de hem kendilerini aldatır, hem de boş lâflarla zihinleri bulandırıp, dürüst yolda yürüyen insanların faaliyetini baltalamaya çalışırlar. Bunlar, ne realist, ne de rasyonalist olabilirler. Çünkü, her realite rasyonel değildir. Fakat, rasyonel olan her şey realitedir. Bu tipler, kendi sübjektiflerinin kabuğu içine kapandıkları için, realiteden uzak, istikrarsız ve karaktersiz olurlar. Gömlek değiştirir gibi, ikide bir, fikir ve kanaat değiştirirler. Başlangıçta birdenbire göze çarpmeyan zaviye kırılının, istikametleri ayrılan iki hat uzadıkça, daha geniş çapta açılacağı pek tabiidir. Ana hattan ayrılan bu yolun yolcuları açtıkları çığırdan geri de dönemezler. Bocaladıkça işi, demogoji ve yaygaraya dökerler. Realiteye temessül kabiliyetlerini kaybeden bu aykırı yolcular, bulanık suda balık avlayabilmek için, Makyavelvâri, yalanlara baş vururlar. Hakikatten uzaklaştıkça da, ellerinde, dillerinde kalan tek silâh, iftira ve tezvirattır. Bu suretle de durumlarını iğrenç bir şekle sokarlar. Ama tarih, daima pürüzlerden kendini sıyıra sıyıra yürüdüğü için, müfterilerin suratına, silinmez kara damgasını vurmakta gecikmez. Fakat, gözlerini siyasî hırs bürüyüp körleşen bu tezvirat makinesi, utanmak nedir bilmez, gene devam eder. Bunlardan kurtuluşun tek çaresi, realist, rasyonel ve sağlam karaktere sahip, hakikatten kaçmayan, merd, dürüst insanların yetişmesi, ve bu suretle de kitlenin akla karayı seçmeğe başlamasına bağlıdır.

İTİZAR

"Gerçek" in bu sayısı bir hafta gecikti. Mücbir sebeplerden ileri gelen bu gecikmeden dolayı okuyucularımızdan özür dileriz.

BİR AÇIKLAMA

Gazetemizdeki imzasız bütün yazılar baş muharririmize aittir.

"GERÇEK"

Bütün Türk sosyalistlerinin müşterek gazetesidir. Abone olunuz ve muhitinizde okunmasını sağlayınız!

OKUYUNUZ

SOSYALİZM

Sosyal mücadele ve sosyalist tefekkürün Marks'a kadar geçirmiş olduğu tekâmül, eserin ilk cildini teşkil etmektedir.

Ziyaettin Fahri Fındıkoğlu'nun bu değerli eseri hakkındaki düşüncelerimizi ayrıca belirteceğiz.

HÜR MARKO PAŞA

Haftalık siyasî mizah gazetesi. İlk sayısı çıktı.

İÇ OLAYLAR

C. H. P. nin HALİ

Cumhuriyet Halk Partisi tam seçim mücadelesine girişirken, en mühim elemanlarının partiyi terk etmesile şaşırmış bir haldedir. C. H. P. nin bu şaşkınlığını arttıracak yeni hâdiselere de şahit olacağımızı sanıyoruz.

İşçi ve küçük esnafın itimadını kaybeden bir partinin şehirlerde tutunamıyacağını hesaplayanlar arasında da bu gibi siyasî vefasızlıklar baş gösterebilir.

Halk Partisi için tek zafer ümidi köylerdedir. Bilhassa Şark ve Orta Anadolu köylerinde tutunabileceğine şüphe etmemekle beraber bunun, iktidarda kalmasına yeter bir kuvvet teşkil etmeyeceği da aşikârdır.

Bakalım, hilesiz ve serbest bir seçimin hazırlayacağı sürprizler ne olacak!

KOALİSYÖN KABİNESİ

Demokrat Partinin, Cumhuriyet Halk Partisile, seçim devresine münhasır olmak üzere bir koalisyon kabinesi kurma teklifinin Halkçılar tarafından red edilişi seçim mücadelesi üzerinde elbette müessir olacaktır.

Koalisyonun, Büyük Millet Meclisinde temsil edilmekte olan üç parti arasında kurulması suretile daha demokratik ve daha mantıkî bir örnek yaratılması da mümkündü.

Fakat, C. H. P. nin siyasî hegemonyası, şüphesiz ki, her türlü demokratik endişelerin üstündedir.

AF TASARISI

Af kanunu tasarısının nasıl bir parlâmento oyununa kurban gittiği hepimizin hafızasında taptaze durmakta ve umumî teessür devam etmektedir.

Bu tasarının millî hâkimiyet günü olan 23 Nisanda Meclisin olağanüstü toplantısile kanunlaştırılması ve böylece, C. H. P. nin tekrar teşebbüsü elinde tutması ihtimal dahilindedir.

Matbuat kanunu tasarısının 9 uncu devreye bırakılmasını bir seçim taktiği sayanlar da belki haklıdırlar.

Asıl mesele, af ile kaybedilmiş bir siyasî sempati, matbuat tasarısının kanunlaştırılmasile tekrar elde edilmiş midir?

Bizce, bu sempati artık hiç bir zaman geri gelmiyecektir.

YENİ ZİRAAT MAKİNELERİ

Yine dört milyon liralık ziraat makinesinin sipariş edildiği haber veriliyor. Bu, görünüşte iyi bir şey. Fakat bir kaç yıllık ihtiyaçların karşılığı olan milyonlarla, acaba Türkiyede ziraat endüstrisinin temelleri atılmaz mıydı?

Millî sermayenin sınaî teşebbüslerini destekleyecek olan Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasının Türkiye Sınaî Kalkınma Bankasına açacağı kredi, her şeyden önce ziraat endüstri sahasına tahsis edilebilir, ve Türkiye ebedi bir pazar olmaktan yavaş, yavaş kurtarılmış olur.

GÜN

Aylık, sosyalist kültür dergisi pek yakında tekrar, matbuat hayatına katılacaktır.